

نام و نام خانوادگی:

باسمه تعالی

تاریخ: ۹۹/۱۰/۱۰

نام پدر:

اداره کل آموزش و پرورش لرستان

ساعت شروع: ۱۲

پایه و رشته: دهم انسانی / تجربی

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان دورود

مدت امتحان: ۵۰ دقیقه

نام درس: فارسی ۱

دیپستان زینب کبری (س)

تعداد صفحه: ۳

نام دبیر: خانم بخشی

نوبت اول - دی ماه ۱۳۹۹

تعداد سؤال: ۲۰

سوالات

ردیف

بارم

۱ کدام بیت نمی‌تواند در حوزه ادبیات تعلیمی باشد؟

الف) چه خوش گفتم یک روز دارو فروش / «شفا بایدت داروی تلخ نوش»

ب) ز هشیار عاقل نزیبید که دست / ز ند در گریبان نادان مست

ج) خواهی که نیاری به سوی خویش زیان را / از گفتن ناخوب نگه‌دار زبان را

د) ما را به رندی افسانه کردند / پیران جاهل، شیخان گمراه

۲ در گزینه هر دو آرایه حس آمیزی و حسن تعلیل وجود دارد.

الف) اگر دشنام فرماید و گر نفرین دعا گویم / جواب تلخ می‌زیبید لب لعل شکر خارا

ب) شمع روشن می‌توان کرد از صدای عندلیب / رنگ‌ها خفته‌است اینک در نوای عندلیب (عندلیب: بلبل)

ج) آهو از باد چوبوی تو شنید / نافه مُشک به صحرا انداخت (مشک: ماده ای معطر که از نافه آهوئی خاص گرفته می‌شود)

د) بوی بهار آمد بنال ای بلبل شیرین نفس / ور پایبندی همچو من فریاد می‌خوان از قفس (می‌خوان: بخوان)

۳ در کدام گزینه، نوع واو با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟ (از نظر عطف یا ربط بودن)

الف) دوش، مرغی به صبح می‌نالید / عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش

ب) کله پاهای مانده بود، با سم‌ها و ما چشم به راه آخر کار و باخبر از مشکل صاد.

ج) در مملکت چو غزش شیران گذشت و رفت / این عوعو سگان شما نیز بگذرد

د) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد

۴ نام پدیدآورندگان «اسرارالتوحید»، «گوشواره عرش»، «ارزیابی شتابزده» و «سیاست‌نامه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) محمد بن منور، موسوی گرمارودی، جلال آل احمد، نظام الملک طوسی

ب) محمد بن منور، جمال میرصادقی، جلال آل احمد، عنصرالمعالی

ج) نظام الملک طوسی، موسوی گرمارودی، جلال آل احمد، محمد بن منور

د) نظام الملک طوسی، جلال آل احمد، جمال میرصادقی، عنصرالمعالی

۵ کدام گزینه به درستی معنی شده است؟

الف) خرگوش را چابک می‌بست اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود. (: خرگوش را به سرعت طراحی می‌کرد اما در کشیدن طرح اولیه اسب، ضعف داشت)

ب) نگذاشت که از گرمابه در رویم (: اجازه نداد که از حمام خارج شویم)

ج) کارش نگار نقشه قالی بود و در آن دستی نازک داشت (کارش طراحی نقشه فرش بود و در آن مهارت چندانی نداشت)

د) سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم: (سه ماه بود که موهای خود را باز نکرده بودیم و حمام نکرده بودیم)

۶ کاربرد معنایی پسوند «ک» در کدام گزینه متفاوت است؟

الف) درمک

ب) خورجینک

ج) صورتک

د) اتاقلک

۷	معنی واژه های «فُرقت، اُخره، صدیق، نمط، مرمت، رقعہ» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ جدایی، میان دو کتف، راستگو، روش، اصلاح، نامه دوری، چنبره گردن، راستگو، روش، جوانمردی، جعبه	جدایی، چنبره گردن، راستگو، طریقہ، اصلاح، نامه دوری، چنبره گردن، درستکار، طریقہ، جوانمردی، جعبه
۸	در کدام گزینه استعاره وجود ندارد؟ الف) ای تورمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد ب) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ‌های بی‌شمار است ج) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد د) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی / ز روی لطف بگوشی که جانگه دارد	
۹	«پیرمرد چشم ما بود» شرح حال کدام شاعر معاصر است؟ الف) سهراب سپهری ب) شهریار ج) جلال آل احمد د) نیما یوشیج	
۱۰	در کدام گزینه تمام واژه‌ها از نظر املائی درست ثبت شده اند؟ الف) دلاک و قییم و هر که در مسلخ گرمابه بود همه بر پای خواسته بودند ب) چون بخواستیم رفت، ما را به انعام به راه دریا گسیل کرد، چنانکه در کرامت و فراق به پارس رسیدیم ج) آنکه غفلت بر احوال وی غالب و عجز در افعال وی ظاهر بود حیران و مدهوش می رفت د) دست معلّم از وقب حیوان روان شد و از یال و غارب گذشت و معلّم که از مخمسه رسته بود...	
۱۱	در کدام گزینه، واژه‌ای که در گذر زمان، دچار تحول معنایی شده باشد، وجود ندارد؟ الف) شوخ از خود باز کنیم ب) ما را به نزدیک خویش باز گرفت ج) به گوشه‌ای باز شدیم د) پیران قبیله خویش را حرمت دار	
۱۲	در کدام گزینه کنایه وجود ندارد؟ الف) گفت در این معرکه یکتا منم / تاج سر گلبن و صحرا منم ج) صاد معلم ما بود؛ آدمی افتاده و صاف	ب) بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند د) اسب از پهلوی اسبی خود را به کمال نشان می داد
۱۳	کاربرد (نقش دستوری) ضمیر متصل در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) سودای آتش بگرفت که آیا در این حقّه، چه سز است؟ ب) روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست / در غنچه‌ای هنوز و صدت عندلیب هست ج) چو یار نیست به تسکین خلق نتوان زیست / که دوستان اگر دم دل دهند، جان ندهند د) گفتمش جانان دل عطار کو / گفت خود گم کرده‌ای جایی ببین	
۱۴	در کدام بیت آرایه ایهام وجود ندارد؟ الف) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است / از عمر، مرا جز شب دیجور نمانده است ب) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید ج) دی می شد و گفتم صنما عهد نگهدار / گفتا غلطی خواجه در این عهد، وفا نیست (دی: دیروز) د) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد	

۱۵	نقش دستوری کلمه «فروغ» در بیت «فروغ رویت اندازی سوی خاک / عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک» با کدام کلمه در بیت زیر یکی است؟ (چون بگشایم ز سر مو، شکن / ماه ببیند رخ خود را به من)	الف) مو ب) ماه ج) رخ د) خود
۱۶	در کدام گزینه، نوع حذف با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ (قرینه لفظی یا معنوی) الف) «راست» به مانند یکی زلزله / داده «تنش» بر تن ساحل یله ب) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک ج) گه به دهان بر زده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف د) من و برادرم هر یک لنگی کهنه پوشیده بودیم و پلاس پاره ای بر پشت بسته از سرما.	
۱۷	در کدام گزینه، عبارت مسجع وجود ندارد؟ الف) نصیحت پادشاهان کردن، کسی را مسلم بود که بیم سر ندارد یا امید زر. ب) از روی نیکوش حبس و چاه آمد و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد. ج) صیاد بی روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی اجل، در خشک نمیرد. د) رنج هیچ کس را ضایع مکن و همه کس را به سزا حق شناس باش.	
۱۸	نقش واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه درست نوشته شده است؟ الف) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد «آدم» از کفی خاک (آدم: نهاد) ب) الهی، «فضل» خود را یار ما کن / ز رحمت یک نظر در کار ما کن (فضل: مفعول) ج) زهی «گویا» ز تو کام و ز بانم / تویی هم آشکارا، هم نهانم (گویا: قید) د) «تو»یی رزاق هر پیدا و پنهان / تویی خلاق هر دانا و نادان (تو: مسند)	
۱۹	عبارت «بلبلان را دیدم که به نالش در آمده بودند از درخت و کبکان از کوه و غوکان در آب و بهایم از بیشه. اندیشه کردم که مروت نباشد همه در تسبیح و من به غفلت خفته.» با کدام گزینه تناسب مفهومی ندارد؟ الف) هر کس به زبانی صفت حمد تو گوید / بلبل به غزلخوانی و قمری به ترانه ب) هر غنچه را ز حمد تو جزوی است در بغل / هر خار می کند به زبانی ثنای تو ج) بهایم خموشند و گویا بشر / زبان بسته بهتر که گویا به شر د) گفتیم این شرط آدمیت نیست / مرغ تسبیح گوی و من خاموش	
۲۰	در همه گزینه‌ها هم ترکیب وصفی و هم ترکیب اضافی وجود دارد به جز ... الف) عزم، ضامن دوام جهان شد و خون تو امضای راستی است ب) شیرین‌ترین لبخند بر لبان اراده‌توست ج) تو تنها تر از شجاعت در گوشه روشن وجدان تاریخ ایستاده‌ای د) مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت که مردنی چنان، غبطه بزرگ زندگانی شد	
۲۰	بهار اندیشه‌هایتان همواره سرسبز باد	

